

**Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap**

>Retouradres Postbus 16375 2500 BJ Den Haag

Hogeschool van Amsterdam
T.a.v. College van Bestuur
Postbus 1025
1000 BA AMSTERDAM

**Hoger Onderwijs en
Studiefinanciering**
Rijnstraat 50
Den Haag
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Onze referentie
27455092

Uw brief van
18 februari 2021

Uw referentie
Hc21uu0029

Bijlagen
1

*Als u belang hebt bij dit besluit,
dan kunt u hiertegen binnen 6
weken, gerekend vanaf de
verzendsdatum, bezwaar maken.
Stuur uw bezwaarschrift naar
DUO, Postbus 30205, 2500 GE
Den Haag. U kunt uw bezwaar
ook digitaal indienen op
www.bezwaarschriftenocw.nl.*

Datum 25 maart 2021

Betreft Besluit macrodoelmatigheid hbo master Presteren, Sport en Gezondheid

Geacht college,

Met de brief van 12 februari 2021, door de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs (hierna: CDHO) ontvangen op 18 februari 2021, hebt u mij het voornemen voorgelegd om de hbo-masteropleiding Presteren, Sport en Gezondheid als bekostigde opleiding te verzorgen in Amsterdam.

Advies CDHO

De CDHO heeft mij bij brief van 8 maart 2021, kenmerk 2021/016, positief geadviseerd over uw aanvraag. Dit advies, dat integraal deel uitmaakt van dit besluit, treft u hierbij aan.

Besluit

Gelet op het bovengenoemd advies van de CDHO, het bepaalde in de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (hierna: WHW) en in de Regeling macrodoelmatigheid hoger onderwijs (hierna: Regeling), heb ik besloten in te stemmen met uw voornemen om de hbo-masteropleiding Presteren, Sport en Gezondheid als bekostigde opleiding te verzorgen te Amsterdam.

Beoordelingskader

De wettelijke grondslag voor mijn besluitvorming is gelegen in artikel 6.2 van de WHW. Voorts is de Regeling leidraad geweest voor mijn afwegingen.

Motivering

Overeenkomstig het advies van de CDHO concludeer ik dat uw aanvraag voldoet aan de criteria a en b van artikel 4, eerste lid, van de Regeling. Voor de nadere motivering verwijs ik u naar het advies van de CDHO.

Croho-procedure

Ingevolge artikel 6.2, negende lid, van de WHW vervalt dit besluit indien de opleiding niet binnen tien maanden na dagtekening van dit besluit is geregistreerd in het Croho. Registratie binnen die termijn is niet eerder mogelijk dan nadat de NVAO een positief besluit heeft genomen in het kader van de toets nieuwe opleiding. In verband met de geldigheidsduur van dit besluit adviseer ik u zo spoedig mogelijk bij de NVAO een aanvraag voor de toets nieuwe opleiding in te

dienen. Voor de registratie van uw opleiding kunt u gebruik maken van a-Croho. Mocht u vragen hebben over de registratie, dan kunt u contact opnemen met registersho@duo.nl.

27455092

Een afschrift van deze brief is verzonden aan de CDHO, de NVAO, DUO-Groningen, de Inspectie van het Onderwijs en de VH.

De minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
namens deze,
de directeur Hoger Onderwijs en Studiefinanciering,

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
t.a.v. de Minister
mw. mr. drs. I.K. van Engelshoven
Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

Postadres
Postbus 85498
2508 CD Den Haag
Bezoekadres
Parkstraat 83
2514 JG Den Haag
T: 070 8505300
W: www.cdho.nl
E: info@cdho.nl

Advies nieuwe opleiding

Onderwerp
Nieuwe opleiding
Hogeschool van Amsterdam
deeltijd hbo master
Presteren, Sport en Gezondheid
Amsterdam

Ons Kenmerk
2021/016

Datum
08/03/2021

Geachte mevrouw Van Engelshoven,

Op 18/02/2021 heeft de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs het voornemen ontvangen van de Hogeschool van Amsterdam om de hbo master Presteren, Sport en Gezondheid als bekostigde opleiding te verzorgen te Amsterdam (brief van 12/02/2021 met kenmerk hc21u0029). De aanvraag was voorzien van alle voor de beoordeling benodigde gegevens en is door de commissie in behandeling genomen.

Advies Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs

Gelet op het hierna volgende adviseert de commissie u om positief te besluiten op het verzoek van de Hogeschool van Amsterdam om de hbo master Presteren, Sport en Gezondheid als bekostigde opleiding te Amsterdam te verzorgen.

Beoordelingskader

De wettelijke grondslag voor dit advies is gelegen in art. 6.2 van de Wet op het Hoger onderwijs en Wetenschappelijk onderzoek (WHW). Voorts heeft de Regeling macrodoelmatigheid hoger onderwijs van 20 juni 2018, verder te noemen de Regeling, voor de commissie als leidraad gediend. Het beoordelingskader treft u in de bijlage bij dit advies aan.

Omschrijving van de aanvraag

Aanvrager wil de hbo master Presteren, Sport en Gezondheid (hierna ook: PSG) in Amsterdam aanbieden. Het gaat om een Nederlandstalige hbo master in het Croho onderdeel Gezondheidszorg. De opleiding omvat 60 EC en wordt in deeltijdvorm aangeboden.

De master Presteren, Sport en Gezondheid is een opleiding op NLQF 7 niveau. De master PSG is geschikt voor ten minste op bachelorniveau opgeleide trainers, coaches, leraren lichamelijke opvoeding, fysio- en oefentherapeuten die tenminste 8 uur per week werkzaam zijn op het snijvlak van prestatie en gezondheid in de sport- of podiumkunsten. Gemeenschappelijk voor alle deelnemers aan de opleiding zijn o.a. verwerving van bekwaamheden in integraal en interprofessioneel gezondheids- en prestatie management, preventie van fysieke en mentale gezondheidsklachten, praktijkgericht wetenschappelijk onderzoek en innovatie. De voor individuele deelnemers specifieke invulling van de opleiding heeft vooral betrekking op een verdieping van hun beroepsgebonden bekwaamheden op de terreinen van opleiden, trainen, coachen en zorg verlenen, in het licht van verbeteren van prestaties met behoud of herstel van gezondheid en optimaal functioneren. Het parttime karakter van de opleiding stelt studenten in staat om te werken of stage te lopen waarbij zij leren functioneren en werkervaring opdoen in een werksetting die de kenmerken van deze opleiding aantoonbaar waarborgt.

Afgestudeerden van de hbo master PSG zijn toegerust om interdisciplinair te werken in (top)sportteams, -organisaties, scholen, verenigingen en (zorg)instellingen, inclusief voor sporters met een beperking. Zij kunnen tevens op basis van hun expertise een rol vervullen bij organisaties en gezelschappen op het gebied van de podiumkunsten.

Motivering

De aanvraag voldoet naar mening van de commissie aan de criteria a en b in art. 4 lid 1 van de Regeling.

Beoordeling criterium a

Aanvrager stelt dat de hbo master Presteren, Sport en Gezondheid aansluit op een arbeidsmarktbehoefte in combinatie met een maatschappelijke en een wetenschappelijke behoefte.

Beoordeling arbeidsmarktbehoefte

Ter onderbouwing van de arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de hbo master Presteren, Sport en Gezondheid verwijst aanvrager o.a. naar het rapport 'De arbeidsmarkt naar opleiding en beroep tot 2024' van ROA. Aangezien dit rapport is gebaseerd op de gegevens in ROA's database AIS en deze database de meest geactualiseerde gegevens bevat, verwijst de commissie voor wat betreft de gegevens met betrekking tot het opleidingstype naar ROA's database AIS. De overige overwegingen van aanvrager met betrekking tot het rapport 'De arbeidsmarkt naar opleiding en beroep tot 2024' bespreekt de commissie hieronder. Aanvrager doet verder een beroep op een vacatureanalyse door het Centre for Market Insights (CMI) van de Hogeschool van Amsterdam (2018 en 2020), een trendanalyse met betrekking tot de werkgelegenheid in de sport door het RIVM 'Trendscenario werkgelegenheid in de sport' (zie <https://www.sportenbewegenin cijfers.nl/toekomstverkenning/trendscenario/werkgelegenheid2015>) adhesiebetuigen uit het werkveld (april-juli 2020) en op het Nationaal Sportakkoord van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, Vereniging Nederlandse Gemeenten, Vereniging Sport en Gemeenten en NOC*NSF (2018).

Aanvrager heeft binnen ROA's arbeidsmarktinformatiesysteem AIS verwezen naar zowel opleidingstypen bachelor als naar opleidingstypen master. De opleidingstypen master zijn hier van toepassing omdat deze opleidingstypen de arbeidsmarktperspectieven voor zowel wo masters als hbo masters geven. De commissie acht binnen ROA's database AIS het opleidingstype master farmacie en gezondheidswetenschappen het meest relevant, omdat in dit opleidingstype onder meer de verwante hbo masters Sport- en Bewegingsonderwijs, Sport- en Beweeginnovatie en Lichamelijke Opvoeding en Sportpedagogiek alsmede de wo masters Human Movement Sciences en Sport Sciences zijn ondergebracht. ROA typeert de toekomstige arbeidsmarktsituatie voor afgestudeerden van dit opleidingstype als 'goed'. ROA verwacht grote knelpunten in de toekomstige personeelsvoorziening in 2024.

Tabel 1. Arbeidsmarktprognoses opleidingstype master farmacie en gezondheidswetenschappen

Opleidingstype	Arbeidsmarktprognose variabele	Indicator	Aantal	Totaal % 6 jr.	Gem. jaarlijks %	Typering
> > Master - farmacie en gezondheidswetenschappen	verwachte uitbreidingsvraag tot 2024		7000	9	1.4	erg hoog
> > Master - farmacie en gezondheidswetenschappen	verwachte vervangingsvraag tot 2024		12400	16	2.5	gemiddeld
> > Master - farmacie en gezondheidswetenschappen	verwachte baanopeningen tot 2024		19400	25	3.7	gemiddeld
> > Master - farmacie en gezondheidswetenschappen	verwachte instroom van schoolverlaters tot 2024		11900	15	2.4	laag
> > Master - farmacie en gezondheidswetenschappen	ITKP toekomstige knelpunten personeelsvoorziening in 2024	0.92				groot
> > Master - farmacie en gezondheidswetenschappen	ITA toekomstige arbeidsmarktsituatie in 2024	0.92				goed

Bron: ROA AIS

Aanvrager heeft in ROA's arbeidsmarktinformatiesysteem AIS ook verwezen naar de arbeidsmarktprognose voor de beroepsklasse zorg en welzijn en stelt dat voor de periode 2019-2024 een prognose voor de algemene werkgelegenheidsontwikkeling voor zorg en welzijn bestaat van 2,2%, hetgeen de sterkste groei van alle beroepsklassen is. De commissie kent meer gewicht toe aan de prognoses van ROA die zien op de opleidingstypes dan aan de prognoses van ROA die zien op beroepsklassen en beroepsgroepen. Daartoe overweegt de commissie dat de opleidingscategorieën een specifiek beeld geven van de arbeidsmarktbehoefte omdat daarin de uitstroom uit een cluster verwante opleidingen wordt gerelateerd aan verwachte baanopeningen voor dit type afgestudeerden. De commissie constateert dat de verwachte grote werkgelegenheidsgroei voor de beroepsklasse zorg en welzijn geen specifieke arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de master PSG aanduidt, gelet op de breedte van deze beroepsklasse.

Aanvrager verwijst tevens naar de arbeidsmarktprognose van ROA voor de bedrijfssector cultuur, sport en recreatie. De prognoses van het ROA over bedrijfssectoren hebben betrekking op zeer uiteenlopende beroepen met zeer uiteenlopende opleidingsniveaus. De groei of krimp in de bedrijfssector cultuur, sport en recreatie zegt in beginsel dus weinig over een arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de voorgenomen opleiding. Om die reden kent de commissie in dit geval geen gewicht toe aan de prognoses voor de bedrijfssector cultuur, sport en recreatie.

Ten behoeve van de cijfermatige onderbouwing van de arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de voorgenomen master heeft aanvrager het Centre for Market Insights (CMI) van de Hogeschool van Amsterdam gevraagd om onderzoek te doen naar de ontwikkeling van het aantal vacatures voor fysiotherapeuten, oefentherapeuten, trainer/coaches en docenten op het gebied van presteren, sport en gezondheid. Het CMI heeft een zogenaamde Twitter trendanalyse uitgevoerd. Aanvrager geeft aan dat het CMI reeds in 2018 in opdracht van de opleiding Fysiotherapie een Twitter-vacatureonderzoek heeft uitgevoerd voor de verkenning van de aangevraagde master. Het doel van het eerdere onderzoek was om de ontwikkeling van het aantal vacatures voor (sport)fysiotherapeuten in kaart te brengen. Voor het Twitteronderzoek van 2020 zijn daaraan de vacatures voor oefentherapeuten, trainer/coaches en docenten toegevoegd. Ook is bij de zoektermen aandacht besteed aan podiumkunsten en dans. Het CMI heeft de resultaten van beide onderzoeken gecombineerd en een ontduubeling van de vacature tweets toegepast. Van het tweede kwartaal 2012 tot en met het vierde kwartaal van 2019 zijn op Twitter in totaal circa 18 miljoen vacature tweets gepost.

Aanvrager constateert dat met name tussen 2014 en eind 2016 veel vacature tweets geplaatst werden, waarna het aantal berichten gestaag afnam. Het aantal voor de master relevante vacatures een meer stabiel verloop zien en vanaf 2018 lijkt sprake te zijn van een dalende trend. Aanvrager vermoedt dat dit te maken heeft met de afnemende populariteit van Twitter als kanaal voor publicatie van vacatures. Het aandeel vacature tweets voor oefentherapeuten bedroeg in de periode vanaf het tweede kwartaal van 2012 tot en met het vierde kwartaal van 2019 gemiddeld 0,9%. De ontwikkeling van het aandeel kent volgens aanvrager een wat grillig patroon, maar is mede door het lage aantal vacature tweets in deze categorie (circa 4 per kwartaal) niet significant. In Nederland bestaat slechts 1 opleiding oefentherapie, waardoor het aantal vacatures in absolute zin ook laag is. Het gemiddeld aandeel docenten gespecialiseerd in presteren, sport en gezondheid van het totaal aantal voor de master relevante vacature tweets bedroeg in dezelfde periode 2,2%. Het merendeel van deze vacatures betreft docenten sport (68%), gevolgd door docenten gezondheid (18%), docenten bewegen (8%) en docenten dans/muziek/podiumkunsten (5%). Aanvrager stelt dat sinds 2015 sprake is van een positieve trend in het aandeel van de vacature tweets voor deze functies. Het gemiddeld aandeel trainers/coaches gespecialiseerd in presteren, sport en gezondheid van het totaal aantal voor de master relevante vacature tweets bedroeg vanaf het tweede kwartaal van 2012 tot en met het vierde kwartaal van 2019 6,5%. Een ruime meerderheid van deze functies betreft trainers/coaches sport (85%), gevolgd door trainers/coaches bewegen (8%), trainers/coaches gezondheid (6%) en trainers/coaches dans/muziek/podiumkunsten (1%). Sinds het derde kwartaal van 2013 is sprake van een significant negatieve trend in het aandeel van de vacature tweets voor trainers/coaches om in 2017 weer enigszins toe te nemen (19, p. 5). Aanvrager betoogt dat een aantal voor de master relevante functies een positieve trend laat zien in het aandeel vacatures op Twitter: dit geldt met name voor sportfysiotherapeuten en docenten op het gebied van presteren, sport en gezondheid. De commissie is van mening dat uit de vacature analyse niet overtuigend volgt dat een behoefte bestaat aan afgestudeerden van de hbo master PSG. De commissie stelt zich hierbij op het standpunt dat de door aanvrager beschreven positieve trend in het aandeel relevante vacatures niet dusdanig is dat daaruit de conclusie kan worden getrokken dat behoefte bestaat aan afgestudeerden van de master Presteren, Sport en Gezondheid.

Aanvrager beschrijft dat in 2015 130.000 mensen (1,4% van het totaal aantal werkzame personen) in omgerekend 90.000 voltijdbanen in de sporteconomie werkzaam waren. Volgens een trendanalyse lopend tot 2030 en uitgevoerd door het RIVM zal de werkgelegenheid in de sport ongeveer gelijk blijven de komende jaren waarbij lichte economische groei kan leiden tot meer werkgelegenheid. Aanvrager plaatst hierbij de kanttekening dat de trendanalyse heeft plaatsgevonden, voordat de corona-crisis actueel werd. De werkgelegenheid is onder andere afhankelijk van economische groei, want dit betekent volgens aanvrager meer geld voor sport en daardoor meer werkgelegenheid in de sport. Aanvrager constateert ook een commercialisering van de sport en verwacht in het verlengde daarvan dat er vooral bij de commerciële partijen meer banen zullen ontstaan. De commissie constateert dat blijkens de informatie afkomstig van het RIVM de werkgelegenheid in de sport de komende jaren naar verwachting gelijk zal blijven en bij economische groei kan stijgen. De commissie merkt daarbij op dat de trendanalyse de werkgelegenheidsontwikkeling niet differentieert naar opleidingsniveau. Tegelijkertijd volgt uit het trendscenario dat door individualisering in de sport, daling in het clublidmaatschap, bezuinigingen en de participatiesamenleving minder behoefte zal bestaan aan betaalde krachten in de sport. De commissie concludeert dan ook dat uit deze bron geen concrete arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de hbo master PSG volgt.

Om een concrete arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden PSG aan te kunnen tonen heeft aanvrager in de periode april-juni 2020 middels een selecte steekproef een brede vertegenwoordiging van organisaties en werkgevers uit het toekomstige werkveld van de voorgenomen master PSG benaderd. Hiervan hebben 19 organisaties en werkgevers een adhesiebetuiging afgegeven, welke aanvrager als bijlage heeft toegevoegd.

Het betreft voor het merendeel praktijken voor fysiotherapie, maar ook de NVFS (Nederlandse Vereniging voor Fysiotherapie in de Sportgezondheidszorg, het NOC*NSF, onderzoeksinstituten als het Amsterdam Institute for Sport Sciences en het PERforming artist and Athlete Research Lab (PEARL) en twee hogescholen op het gebied van dans en podiumkunsten (de Academie voor Theater en Dans en Codarts). Deze organisaties hebben aangegeven samen te willen werken dan wel stageplaatsen en/of vacatures aan te willen bieden. De respondenten zijn, op basis van de in de adhesieverklaringen opgegeven functie, binnen de organisatie die zij vertegenwoordigen vrijwel allen (indirect) leidinggevende of eindverantwoordelijke op het gebied van personeelsbeleid. Genoemde functienamen zijn onder meer directeur/eigenaar, voorzitter en prestatie-manager. Aanvrager heeft een lijst van de betreffende bedrijven en organisaties en de namen van de contactpersonen verstrekt. Van de 19 organisaties en werkgevers bevinden zich 13 in het verzorgingsgebied van de Hogeschool van Amsterdam. In alle adhesieverklaringen wordt positief gereageerd op de mogelijke komst van de master Presteren, Sport en Gezondheid. Hoewel nergens concrete aantallen vacatures worden genoemd, volgt uit de adhesiebetuigingen dat de respondenten studenten van de hbo master PSG stageplaatsen willen aanbieden en afgestudeerden van de opleidingen zouden willen aannemen. Ook zou men eigen medewerkers willen stimuleren om de aangevraagde masteropleiding te gaan volgen. Aanvrager verwacht dat minimaal 12 vacatures voor afgestudeerden PSG zullen vrijkomen. De commissie is van mening dat de adhesieverklaringen een indicatie bieden van enige arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de hbo master PSG alsmede van een opscholingsbehoefte middels de master PSG.

In het verlengde van het 'Nationaal Sportakkoord - Sport Verenigt Nederland' investeert het ministerie van VWS circa € 410 miljoen per jaar in sport gedurende de looptijd van het Sportakkoord (p. 11). Vertaald naar concrete maatregelen en financiering is budget geoormerkt om ontwikkelingen te stimuleren zoals de Brede Regeling Combinatiefuncties voor buurtsportcoaches (p. 11) en het versterken van bonden en verenigingen. Een kernelement van de inzet op versterking van organisaties is het verbeteren van kennis en vaardigheden van bestuurders, technisch en arbitrerend kader en op het vergroten van de inzet van professionals als betaalde krachten (p. 22). NOC*NSF heeft in haar adhesieverklaring aangegeven behoefte te hebben aan professionals die multidisciplinair zijn opgeleid op het snijvlak van onder meer fysiotherapie, trainingsleer en onderzoek, gecombineerd met uitgebreide sportexpertise om de doelstellingen in het Sportakkoord te verwezenlijken (p. 23). Aanvrager stelt dat benchmark rapporten voor vergoeding uit diverse sporten (bijvoorbeeld hockey, voetbal, volleybal) laten zien dat trainers meer gaan verdienen naarmate zij hoger zijn opgeleid en meer verantwoordelijkheid krijgen. Uit de bijgevoegde informatie inzake de vergoedingen in de volleybalsport (<https://www.nevobo.nl/nieuwsbericht/2020/03/29/trainersvergoedingen-in-het-volleybal>) volgt volgens aanvrager bijvoorbeeld dat vaker betaalde krachten worden ingezet om trainers van breedtesportteams te begeleiden. De commissie is van mening dat de voorgenomen master studenten opleidt die over de benodigde kennis en competenties beschikken om aan de doelstellingen van het Nationale Sportakkoord inzake de verbetering van kennis en vaardigheden van personeel binnen de sport alsmede het vergroten van de inzet van professionals als betaalde krachten te kunnen voldoen.

De commissie concludeert dat aanvrager op grond van de positieve prognoses volgend uit ROA's database AIS, de adhesieverklaringen en het Nationaal Sportakkoord een arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de hbo master Presteren, Sport en Gezondheid aannemelijk heeft gemaakt.

Beoordeling maatschappelijke behoefte

Ter onderbouwing van de maatschappelijke behoefte aan afgestudeerden van de wo master Presteren, Sport en Gezondheid verwijst aanvrager onder meer naar de nota 'Gezondheid breed op de agenda. Landelijke nota gezondheidsbeleid 2020-2024' van het Ministerie van VWS (mei 2020) in combinatie met het rapport 'Volksgezondheid Toekomst Verkenning' (VTV) van het RIVM (2018), het 'Nationaal Sportakkoord-Sport verenigt Nederland' van de Rijksoverheid (2018) en het rapport 'Sportblessures in Nederland. Cijfers 2018' van VeiligheidNL in combinatie met informatie afkomstig van de Rijksoverheid, 'Toekomstverkenning trendscenario sportblessures' (<https://www.sportenbewegenincijfers.nl/toekomstverkenning/trendscenario/sportblessures>, geraadpleegd zomer 2020), de rede van E. Verhagen bij aanvaarding van het hoogleraarschap Epidemiologie van Sport, Bewegen en Gezondheid aan de Vrije Universiteit Amsterdam 'Citius Altius Fortius. About The Future Of Sports, Physical Activity & Health' (2018) en het 'Nationaal Preventieakkoord. Naar een gezonder Nederland' afkomstig van de Rijksoverheid (2018).

In de nota 'Gezondheid breed op de agenda. Landelijke nota gezondheidsbeleid 2020-2024' van het Ministerie van VWS worden de invloeden van maatschappelijke ontwikkelingen op leefomgeving, leefstijl en gezondheid erkend en als uitgangspunt genomen voor het beleid van de komende jaren (p. 9-30). Vier gezondheidsvraagstukken zijn geïdentificeerd die met voorrang worden aangepakt: gezondheid in de fysieke en sociale leefomgeving, gezondheidsachterstanden (bij specifieke groepen) verkleinen, de druk op het dagelijks leven bij jeugd en jongvolwassenen en vitaal ouder worden. Deze vier gezondheidsvraagstukken komen voort uit het rapport 'Volksgezondheid Toekomst Verkenning' van het RIVM (p. 6-7) en zijn volgens aanvrager specifiek gekozen, omdat ze een grote ziektelast veroorzaken, leiden tot de grootste gezondheidswinst voor kwetsbare groepen of kunnen bijdragen aan kostenbeheersing in de zorg. Aanvrager stelt dat gezondheid, bewegend presteren en sport in de huidige samenleving steeds meer met elkaar verweven raken door de beschreven ontwikkelingen. De commissie verwacht dat de voorgenen opleiding een bijdrage kan leveren aan het aanpakken van de vier in de 'Landelijke nota gezondheidsbeleid 2020-2024' en het rapport 'Volksgezondheid Toekomst Verkenning' omschreven gezondheidsvraagstukken, omdat de hbo master PSG professionals opleidt die in staat zijn om invulling te geven aan bewegend presteren en behoud van gezondheid en daarmee op langere termijn een bijdrage zullen kunnen leveren aan vitaal ouder worden.

Het 'Nationaal Sportakkoord' heeft als doelstelling dat iedereen plezier in sport en bewegen kan hebben (p. 2-4). Om dat te bereiken wordt ingezet op versterking en professionalisering van organisaties en personen die in sport en bewegen actief zijn. Het ministerie van VWS investeert gedurende de looptijd van het Sportakkoord jaarlijks circa € 410 miljoen in sport. Voorbeelden van concrete maatregelen zijn de Brede Regeling Combinatiefuncties voor buurtsportcoaches (p.11) en het versterken van bonden en verenigingen. Aanvrager stelt dat een kernelement van de inzet op versterking van organisaties het verbeteren van kennis en vaardigheden van bestuurders, technisch en arbitrerend kader en het vergroten van de inzet van professionals als betaalde krachten is (p.22). De commissie is van mening dat het beroepsprofiel van de hbo master PSG aansluit bij de doelstellingen van het Nationaal Sportakkoord.

Aanvrager beschrijft vervolgens dat het sportveld en de gymzaal plekken kunnen zijn waar blessures worden opgelopen en waar hoge ambities kunnen leiden tot onverantwoord grote risico's, die een bedreiging vormen voor de gezondheid op korte en lange termijn. In 2018 liepen 4,1 miljoen sporters in Nederland een blessure op en het aantal jaarlijks opgelopen sportblessures stijgt nog steeds ('Sportblessures in Nederland. Cijfers 2018', p. 7-8). Aanvrager stelt dat trainers, coaches, docenten lichamelijke opvoeding, fysio- en oefentherapeuten die deel uitmaken van begeleidingsteams in de sport en podiumkunsten een belangrijke rol spelen in het bewerkstelligen van optimale prestaties, alsmede het voorkomen van ernstige gezondheidsschade daarbij. In de rede van E. Verhagen wordt gesteld dat om tot optimale prestaties in goede gezondheid te komen een goede samenwerking tussen (para)medische begeleiding en trainers essentieel is ('Citius Altius Fortius. About The Future Of Sports, Physical Activity & Health', p. 15).

De toenemende ambities in sport en podiumkunsten leiden tot complexe uitdagingen evenals de verdere professionalisering van bepaalde sporten, volle trainings- en wedstrijdprogramma's en het groeiend aantal mensen dat op hogere leeftijd nog goede sportieve prestaties wil neerzetten. In het bewegingsonderwijs liggen zulke belangrijke uitdagingen op het gebied van (breed-motorische) ontwikkeling van kinderen, blessurepreventie en talentontwikkeling bij jeugdige sporters aan wie op jonge leeftijd reeds de hoogste eisen worden gesteld ('Nationaal Preventieakkoord. Naar een gezonder Nederland', p. 43-45). Aanvrager is van mening dat het streven naar 'gezond blijven presteren' uitdagingen genereert die vragen om professioneel leiderschap en een integrale, interdisciplinaire aanpak. De commissie deelt de visie van aanvrager dat de hbo master Presteren, Sport en Gezondheid aansluit bij de doelstellingen van het 'Nationaal Preventieakkoord' op het gebied van 'gezond blijven presteren'.

De commissie concludeert op grond van het bovenstaande dat aanvrager een maatschappelijke behoefte heeft aangetoond.

Beoordeling wetenschappelijke behoefte

Ter onderbouwing van de wetenschappelijke behoefte aan afgestudeerden van de wo master Presteren, Sport en Gezondheid verwijst aanvrager o.a. naar de 'Nationale Wetenschapsagenda' (route Sport en bewegen), informatie inzake topsportfinanciering afkomstig van de website van NOC*NSF, <https://nocnsf.nl/topsportfinanciering> (geraadpleegd zomer 2020) en het speerpuntonderzoek Urban Vitality van de Hogeschool van Amsterdam, <http://www.hva.nl/urban-vitality> (geraadpleegd zomer 2020).

Aanvrager beschrijft dat de Nationale Wetenschapsagenda in de route Sport en bewegen richting geeft aan de terreinen waarop en het soort van onderzoek dat nodig is om op het snijvlak van sport c.q. bewegend presteren en behoud van gezondheid, innovaties te realiseren (p. 91-94). In de Agenda worden specifiek de behoefte aan beleids- en preventieonderzoek, onderzoek op de verbindingen tussen pedagogiek, neurowetenschappen, bewegingswetenschappen en data sciences, geïntegreerd medisch en sociaal-wetenschappelijk onderzoek, gebruik van big data, implementatieonderzoek rondom interventies, trainingsefficiëntie, persoonlijke monitoring en feedback, gekoppeld aan sportspecifieke kenmerken genoemd (p. 92-94). Aanvrager stelt dat de Master PSG een belangrijke rol kan vervullen in het combineren van praktijkonderzoek en kennisontwikkeling met de dagelijkse sportpraktijk (p. 94). Inhoudelijk sluit de masteropleiding volgens aanvrager aan bij de drie hoofdthema's uit de Nationale Wetenschapsagenda: leren (en) bewegen, gezond bewegen en (top)prestaties. Daarbij ligt het zwaartepunt op de implementatie van blessurepreventieve maatregelen in de sport en bewegen. De commissie is van mening dat de voorgenomen master aansluit bij de hoofdthema's van de route Sport en bewegen in de Nationale Wetenschapsagenda.

Aanvrager verwijst verder naar informatie afkomstig van de website van NOC*NSF inzake topsportfinanciering. NOC*NSF en de sportbonden streven ernaar om een vaste plaats bij de top 10 van de internationale sportwereld te verwezenlijken. Optimale sportomstandigheden zijn nodig om die ambitie te waar te maken. Aanvrager geeft aan dat oud-sporters het belang onderstrepen van deskundige begeleiding, waarbij zowel de gezondheid op korte als op lange termijn in ogenschouw genomen wordt. Sporters omschrijven de trainer/ coach en de fysiotherapeut als sleutelfiguren in dit proces. Waar in de topsport over het algemeen een breed en goed opgeleid begeleidingsteam aanwezig is, is dat op de niveaus daaronder veel minder vaak het geval. Aanvrager betoogt dat ook op de onderliggende niveaus dezelfde afwegingen gemaakt dienen te worden. De daarvoor benodigde bekwaamheden en inzichten zijn daar volgens aanvrager nog geen gemeengoed. De commissie onderschrijft het betoog van aanvrager dat de hbo master PSG een bijdrage kan leveren aan het op deskundige wijze begeleiden van sporters.

Aanvrager stelt dat in het Center of Expertise Urban Vitality in de regio Amsterdam vanuit lectoraten bij de faculteiten Gezondheid en Bewegen, Sport en Voeding, en twee lectoraten vanuit de faculteit Digitale Media en Creatieve Industrie (DMCI) praktijkgericht onderzoek wordt gedaan op het gebied van topsport. De ontwikkeling van de voorgenomen master Presteren, Sport en Gezondheid sluit daar volgens aanvrager op aan. Aanvrager geeft aan dat grootstedelijke vraagstukken waarbij sport en bewegen een significante rol spelen (zoals vitaal en zelfredzaam blijven in de grote stad, of meer bewegen voor opgroeiende kinderen) binnen Urban Vitality een belangrijke focus vormen. Voor de drie terreinen onderzoek, onderwijs en praktijk geldt dat het kenniscentrum, de lectoraten en de aangevraagde masteropleiding de samenwerking aangaan c.q. versterken met externe partners zoals (top)sportzorgcentra en kennisinstellingen in de regio zoals het Amsterdam Institute of Sport Sciences (AISS) en de Amsterdam Collaboration on Health & Safety in Sports / IOC Research Center (ACHSS). Aanvrager merkt op dat in dit samenwerkingsverband nog een masteropleiding voor trainers, sportfysiotherapeuten en sportoefentherapeuten ontbreekt. De hbo master PSG kan volgens aanvrager voorzien in de behoefte aan professionals die in complexe praktijksituaties bij sportverenigingen en gezelschappen in de podiumkunsten inhoudelijke expertise en onderzoek kunnen combineren met professionele en maatschappelijke taken met betrekking tot kennistransfer, ontwikkeling van inhoudelijk beleid gericht op prestatie in optimale gezondheid en de ondersteuning of begeleiding van minder geschoold kader. De commissie verwacht dat de voorgenomen master kan voorzien in de beschreven behoefte aan professionals die inhoudelijke expertise en onderzoek weten te combineren met professionele en maatschappelijke taken op het gebied van integraal en interprofessioneel gezondheids- en prestatie management en daarnaast een bijdrage kunnen leveren aan de versterking van het samenwerkingsverband op het terrein van Urban Vitality.

De commissie is van mening dat op grond van het bovenstaande een wetenschappelijke behoefte is aangetoond.

De commissie concludeert dat de aanvraag aansluit op een arbeidsmarktbehoefte, die deels bestaat uit een opscholingsbehoefte en een maatschappelijke en een wetenschappelijke behoefte. De aanvraag voldoet aan criterium a in art. 4 lid 1 van de Regeling.

Beoordeling criterium b

Vanaf 18/02/2021 is op de website van de CDHO kennis gegeven van het voornemen van de Hogeschool van Amsterdam om de hbo master Presteren, Sport en Gezondheid in Amsterdam aan te bieden. Hiermee is aan de instellingen voor hoger onderwijs de mogelijkheid gegeven om hun zienswijzen op dit voornemen kenbaar te maken. Er zijn geen zienswijzen ingediend.

Aanvrager stelt dat er momenteel geen vergelijkbare Nederlandse masteropleidingen zijn met hetzelfde uitstroomprofiel als de voorgenomen master PSG dat erop is gericht om sporters en podiumkunstenaars te begeleiden c.q. op maat gerichte zorg aan hen te verlenen, als ook hun organisaties, (sport- en zorg-) instellingen en bonden te adviseren over integraal gezondheids- en prestatie management en innovatie. Aanvrager acht geen enkele masteropleiding direct verwant aan de hbo master Presteren, Sport en Gezondheid, omdat ofwel de instroomdoelgroep ofwel het arbeidsmarktprofiel of de inhoud van de opleiding verschilt van de voorgenomen opleiding. Aanvrager acht de tweejarige bekostigde deeltijd hbo masters Beweegzorg van de Hogeschool Utrecht, Sport- en Bewegingsonderwijs van Fontys Hogescholen en de Hanzehogeschool Groningen en Lichamelijke Opvoeding en Sportpedagogiek van de Christelijke Hogeschool Windesheim aanverwant aan de voorgenomen master PSG. Daarnaast acht aanvrager de wo masters Bewegingswetenschappen van de Rijksuniversiteit Groningen, de Vrije Universiteit Amsterdam en Maastricht University aanverwant. De commissie acht alleen de deeltijd wo master Bewegingswetenschappen (Human Movement Sciences) aan Maastricht University aanverwant, aangezien de wo master Bewegingswetenschappen aan de Rijksuniversiteit Groningen en de Vrije Universiteit Amsterdam in voltijd wordt aangeboden.

Aanvrager acht ook de duale master Sportbeleid en Sportmanagement van de Universiteit Utrecht aanverwant aan de aangevraagde opleiding. Deze opleiding is een track binnen de wo master Bestuurs- en Organisationswetenschap. De commissie acht daarnaast de deeltijd hbo master Sport- en Bewegingsinnovatie van de Hogeschool Arnhem en Nijmegen verwant aan de hbo master Presteren, Sport en Gezondheid. Van de aanverwante hbo master Fysiotherapie en Wijkgerichte Bewegingzorg van de Hogeschool Leiden zijn nog geen instroomgegevens bekend, aangezien deze opleiding in september 2020 van start is gegaan.

Aanvrager heeft een overzicht geleverd van de instroom in verwante bekostigde opleidingen. De instroom in de verwante onbekostigde hbo master Sportfysiotherapie van SOMT University of Physiotherapy, Saxion (uitstroomprofiel van master Musculoskeletaal), de Hogeschool Rotterdam en de Hogeschool Utrecht (specialisatie van de master Fysiotherapie) is niet bekend. De commissie heeft bij de beoordeling van de aanvraag dan ook geen rekening kunnen houden met de belangen van deze opleidingen. De instroom in het verwante bekostigde onderwijsaanbod groeide voor wat betreft de deeltijdmasters van 11 studenten in het studiejaar 2015/2016 naar 79 studenten in het studiejaar 2019/2020. De duale master Sportbeleid en Sportmanagement kende een stabiele instroom van ca. 25 studenten.

Tabel 2. Instroom eerstejaarsstudenten in het verwante bekostigde onderwijsaanbod (deeltijd)

Opleiding	Instelling	'15-'16	'16-'17	'17-'18	'18-'19	'19-'20
M Bewegingzorg (45286)	Hogeschool Utrecht (25DW)					6
M Master Sport- en Bewegingsonderwijs (49130)	Fontys Hogescholen (30GB)			26	9	17
M Lichamelijke Opvoeding en Sportpedagogiek (49285)	Christelijke Hogeschool Windesheim (01VU)			26	14	12
M Sport- en Bewegingsinnovatie (49139)	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen (25KB)				51	24
M Bewegingswetenschappen (60462)	Universiteit Maastricht (21PJ)	11	8	9	10	20
	Totaal	11	8	61	84	79

Bron: DUO, bewerking ABF

Aanvrager heeft een prognose gemaakt van de instroom in de voorgenomen opleiding op grond van een inschatting gebaseerd op de kerncijfers HBO-2019 van de Vereniging Hogescholen en op de instroomgegevens van de bacheloropleidingen ALO, oefen therapie en fysiotherapie van de Hogeschool van Amsterdam van de afgelopen 5 jaren en een prognose voor de toekomst. Het onderzoek is uitgevoerd door het Centre for Market Insights (CMI) van de Hogeschool van Amsterdam. Aanvrager verwacht dat in het eerste jaar 20 studenten zullen instromen en dat dit aantal in de daaropvolgende jaren enigszins zal oplopen. De commissie acht deze prognose voor het eerste jaar realistisch.

Als de instroom in de bestaande opleidingen en de verwachte instroom in de voorgenomen hbo master Presteren, Sport en Gezondheid wordt afgezet tegen de behoefte die bij criterium a aannemelijk is gemaakt, blijkt dat er enige ruimte is om deze opleiding binnen het bekostigde domein vorm te geven.

Vestiging van de opleiding in Amsterdam heeft geen negatief effect op de landelijke spreiding van het onderwijsaanbod.

De commissie concludeert dat er ruimte in het landelijk aanbod bestaat om de hbo master Presteren, Sport en Gezondheid te realiseren. De aanvraag voldoet aan criterium b in art. 4 lid 1 van de Regeling.

Gelet op het vorenstaande adviseert de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs u om positief te besluiten op het voorliggende verzoek.

Advies aan de NVAO over de naam- en taalkeuze en Croho indeling

De commissie merkt op dat hierboven is geconstateerd dat de voorgenomen hbo master Presteren, Sport en Gezondheid sterke verwantschap vertoont met de bestaande hbo master Sport- en Beweeginnovatie. Omwille van de transparantie van het opleidingsaanbod adviseert de commissie om de naam van de voorgenomen opleiding aan te laten sluiten bij deze reeds geregistreerde opleidingsnaam.

Bovendien heeft de commissie geconstateerd dat aanvrager de hbo master Presteren, Sport en Gezondheid in het Croho onderdeel Gezondheidszorg wil indelen. Dit voorstel sluit aan op de indeling van verwante bestaande opleidingen.

De NVAO ontvangt dit advies, zodat zij dit kan opnemen in het informatiedossier voor het panel ten behoeve van de toets nieuwe opleiding.

De Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs

A handwritten signature in blue ink, consisting of a series of loops and a wavy line at the end.

drs. P.M.M. Rullmann
Voorzitter CDHO

Bijlage:

Beoordelingskader macrodoelmatigheid nieuwe opleiding of nevenvestiging

Aan de hand van de in de Regeling macrodoelmatigheid hoger onderwijs van 20 juni 2018 genoemde voorwaarden worden voornemens tot het verzorgen van een nieuwe opleiding beoordeeld op doelmatigheid. Een nieuwe opleiding kan volgens artikel 4 van deze Regeling alleen doelmatig worden geacht indien het voornemen voldoet aan de criteria a en b.

Volgens criterium a heeft het instellingsbestuur aangetoond dat er behoefte bestaat aan de nieuwe opleiding of nevenvestiging, zijnde overwegend een arbeidsmarktbehoefte, dan wel een overwegend maatschappelijke behoefte in combinatie met een arbeidsmarktbehoefte, dan wel een overwegend wetenschappelijke behoefte in combinatie met een arbeidsmarktbehoefte.

Volgens criterium b dient het instellingsbestuur aan te tonen dat in de behoefte die bij criterium a is aangetoond niet door het bestaande opleidingsaanbod wordt voorzien.

Advies aan de NVAO over naam- en taalkeuze en Croho onderdeel

In de Toelichting op de Regeling is aangegeven dat de CDHO ook een rol heeft bij de beoordeling van de voorgestelde naam en voertaal van de opleiding en bij de voorgestelde positionering in het Croho.

Wat betreft de opleidingsnaam: de CDHO kijkt of de voorgestelde naam van de opleiding passend is, gelet op de namen van verwante opleidingen. Daarbij is het uitgangspunt dat sterk op elkaar lijkende opleidingen dezelfde naam krijgen, om de transparantie van het opleidingsaanbod voor studiekeizers en werkgevers te borgen. In het Croho kan ook een internationale (Engelse) naam worden geregistreerd. Dit onderdeel van het CDHO advies is niet gericht aan de Minister van OCW, maar aan de NVAO. Het panel van de NVAO toetst of de naamkeuze gerechtvaardigd is gelet op de inhoud van de opleiding en de namen van vergelijkbare opleidingen (artikel 5.7, vierde lid, onderdeel a, van de WHW).

Wat betreft de taalkeuze: het uitgangspunt in de wet is dat een opleiding in het Nederlands wordt aangeboden. De arbeidsmarktbehoefte kan een reden zijn om een opleiding in een andere taal aan te bieden. Dit onderdeel van het CDHO advies is niet gericht aan de Minister van OCW, maar aan de NVAO. Het panel van de NVAO toetst de motivering van de taalkeuze bij Standaard 2 in het Accreditatiekader.

Wat betreft de positie in het Croho: de CDHO kijkt of de voorgestelde indeling in het Croho passend is, gelet op de indeling van verwante opleidingen. Daarbij is het uitgangspunt dat sterk op elkaar lijkende opleidingen in hetzelfde Croho onderdeel worden geregistreerd, om de transparantie van het opleidingsaanbod voor studiekeizers en werkgevers te borgen. Dit onderdeel van het CDHO advies is niet gericht aan de Minister van OCW, maar aan de NVAO. Het panel van de NVAO toetst of de voorgestelde indeling in het Croho aansluit bij de ordening van verwante opleidingen.